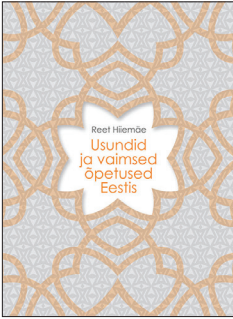

Ajastudokument Eesti usuilmast 21. sajandi alguses

Reet Hiimäe. *Usundid ja vaimsed õpetused Eestis*. Tallinn 2019. Varrak. 302 lk.

Reet Hiimäe koostatud raamat “Usundid ja vaimsed õpetused Eestis” võtab ülevaatlikult kokku kõik selle, mis puudutab maailmast ja esoteerilist valdkonda Eestis 21. sajandil. Nimetatud saavad maailmas laiemalt levinud usundid, kuid mainimata ei jää ka vaimsed nišiliikumised. Seega leiab antud teosest aktuaalset ja laiapõhjalist infot budismist kuni Lille Lindmäe õpetusteni. Kokku on raamatus käsitletud sadat erinevat usu- liikumist. Kasutatud on vastava usundiga seotud sekundaar- kirjanduslikke teoseid ning teemakohast lisainfot annavad

uurimusliku sisuga artiklid. Raamat on varustatud asjakohaliste illustratsioonidega, mis aitavad paremini teemasse süveneda ning loovad elava ettekujutuse fookuses olevast usundist või liikumisest. Antud teose teeb eriliseks laialdane kogemuslugude ning pärimustekstide kajastamine, mis lisavad teosele kaalukust ning sisu. Raamatu eesmärk on autori sõnade järgi vaimsete õpetuste valdkonna inimlikustamine ja selle presenteerimine vähem hinnangulisel ja stereotüüpiseeritud moel, pakkudes abi sektide, vaimsete rühmade ja suuremate religioonide alaharude rägastikus orienteerumisel. Samuti on raamat ajastudokument, mis pakub ülevaatliku kokkuvõtte usundilise mõtlemise hetke- seisust koos tagasivaatega minevikule. Teose lugemine ei eelda varasemat teoloogilist haridust ega usklikku kuuluvust, vaid sobib igapähele, keda antud teema võiks huvitada.

Kõnealusel teoses on erinevate esoteerikaga seonduvate ühenduste valim äärmiselt mitmekülgne. Teemade rohkuse ning raamatu mahu tõttu on usundite käsitletu pigem silmaringi avardav kui detailidesse laskuv. Usunditest või vaimsetest liikumisest kirjutamisel ei ole lähtutud põhimõttest teha lugeja antud teemas eksperdik. Selline eesmärk ei oleks minu hinnangul kogumiku-laadse teosega ka võimalik. Siiski on osava sõnakasutuse abil ülimalt kompaktselt lugejale seletatud erinevate rohkem- või vähemlevinud usundite motiivid ja põhiline tuum. Autori-poolse valiku teeb huvitavaks mitmete nišiliikumiste kaasamine. Käsitletud pole üksnes maailmamastaabis laialt levinud ja tuntud usundeid, vaid näiteks leiab teoses kajastust ka Lilla Leegi hoidja vennaskond ja sissevaade Gunnar Aarma õpetustesse, mille kohta eestikeelset materjali Vikipeedia vahendusel napib. Teose peamine eesmärk pole siiski kajastada midagi varem tundmatut, vaid tegu on tõestusega, et nii Eestis kui ka võõrsil käibele läinud mõttelaad “Eesti kui maailma kõige vähemreligioosne riik” ei pea paika. Raamatu abil on võimalik teha sissepõige teemadesse, millest usulise temaatikaga mittetegelev inimene kordagi kuulnud pole.

Raamatust õhku ka autori sügavat huvi mõningate teemade vastu. Näiteks on hingeloomakujutelmade rubriigis avaldatud Reet Hiimäe uurimistöö tulemusena kirja pandud intervjuu. Hinnanguliselt 30% raamatu tekstist moodustab erinevate inimeste kogemus või kogemuse kirjeldus fookuses olevast usuliikumisest. Kogemuslugusid leiab iga käsitletud teema kohta, olenemata liikumise suurusest või omapäras.

Suuri religioone käsitledes on rõhku pandud vastava religiooni suhestumisele Eestiga. Budismi puhul leiab teosest ajaloolise käsitluse 20. sajandi budismi tekke- või levikuloost Eestis. Eestipõhist käsitlust leiab ka teiste üldlevinud religioonide ja konfessioonide kohta. Erandiks on hinduism ja taoism, mis on teiste suuremate liikumistega võrreldes vähem detailsemalt kajastatud. Autor on märkinud, et eestlaste huvi hinduismi vastu on läbi aja olnud pigem intellektuaalne, kuid hinduismi juuri leiab tänapäeval Eestis populaarsetest praktikatest nagu jooga, tantra, ajurveeda, Sathya Sai Baba õpetused, millest on juttu raamatu teistes peatükkides.

Käsitletav teos annab suurepärase ülevaate Eesti 21. sajandi usuilmast. Raamat võiks abiks olla neile inimestele, kes proovivad sügavamalt endasse vaadata või on huvitatud erinevatest usuliikumistest Eestis. Raamatut lehitsedes võib kogemuslugusid lugedes leida uusi vaatenurki mitmete elu põhitalade tõlgendamiseks. Tegemist ei ole kindlasti hingeabiraamatuga, vaid pigem teosega, mis käsitleb praktikaid ja tööeksidamisi, millest inspiratsiooni ammutada.

Hendrik Valgma

Tartu Ülikooli usuteaduskonna üliõpilane

BOOK REVIEW

Era document of Estonian religious world at the beginning of the 21st century

Reet Hiimäe. *Usundid ja vaimsed õpetused Eestis*. Tallinn 2019. Varrak. 302 pp.

An overview of the book is given by Hendrik Valgma, student of the Faculty of Theology of the University of Tartu.